

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, M. DCC. XIX.

Casus II. Argumentum. Patronus, qui sit etiam Rector Ecclesiæ Patronalis,
an alienare possit hujus bona ob remuneranda merita erga ipsam
Ecclesiam præstita cum Benaplacito Apostolico, & quando hos ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72172)

provenit à jure sibi competente. *Fagnan. in dicto cap. Extirpanda de præben. nu. 11. Pignattell. consult. 82. nu. 24. tom. 9.* Sed
 6 percutunt perceptionem, possessionem, & administrationem fructuum, ac bonorum beneficiorum patronalium violentam, injustam, potentialem, & auctoritativam, perinde ac si diceret, quod Patroni in perceptione fructuum nullatenus, nullave causa, vel occasione violenter, potentialiter, aut auctoritativè, se ingerant. *Card. de Luc. in annot. ad Concil. disc. 23. nu. 3.*

ARGUMENTUM.

Patronus, qui sit etiam Rector Ecclesiæ Patronalis an alienare possit hujus bona ob remuneranda merita erga ipsam Ecclesiam præstita cum Beneplacito Apostolico, & quando hoc sit concedendum?

SUMMARIUM.

- 1 Alienatio bonorum Ecclesiæ facta à Patrono, qui sit etiam Rector ejusdem Ecclesiæ ob justam gratitudinem, & meriti remunerationem erga Ecclesiam præstiti est Beneplacito Apostolico confirmanda; & num. 7. & 9.
- 2 Enumerantur quamplurimi Casus, quibus Sedes Apostolica concedere solet Beneplacitum Apostolicum alienandi jura, bona, & res Ecclesiæ; & num. 3. 4. 5. & 6.
- 8 Prælati, seu Rectores alienare potest res Ecclesiæ pro remuneratione meritorum.
- 10 Rector Ecclesiæ Patronalis una cum consensu Patroni an reducere possit fructus census consignativi ad Ecclesiam spectantis absque Beneplacito Apostolico?

CASUS II.

Institutus in Præpositura de Jurepatronatus erecta in Ecclesiâ Cathedrali A quidam Patronus ad præsentationem sui ipsius per viam precum obtinuit se, suosque futuros successores in eadem Præpositura decorari à quodam supremo Principe titulo primi Equitis in ejus Aula; ob tanti beneficii memoriam, idem Patro-

nus in dicta Præpositura institutus; ex hujus redditibus ascendentibus ad annuatim mille decrevit, ut perpetuis futuris temporibus, Præpositi solverent scuta centum quotannis Capitulo dictæ Ecclesiæ Cathedralis, onere injuncto Canonicis, ut celebrarent unam Missam qualibet hebdomada pro Anima præfati Principis; Quæritur an hujusmodi alienatio annuorum scutorum centum ex fructibus Præposituræ facta à dicto Patrono favore Capituli, supradicto onere huic adjecto, sit Beneplacito Apostolico confirmanda?

1 Respondendum censeo affirmativè; siquidem non est abbreviata manus Sanctæ Sedis Apostolicæ, dum in multis casibus, urgente necessitate, & utilitate concedi solet ab ipsa Beneplacitum Apostolicum alienandi jura, bona, & res Ecclesiæ, ut pluribus exemplis patet.

2 Et primo, si Ecclesia in casu, quo hæres primo institutus decedat sine filiis, sit substituta à Testatore in tota ejus hæreditate, cum facultate illam alienandi, & vendendi, & cum onere Rectori injuncto, ex retractu ejus venditionis, celebrandi tot Missas pro Animabus Purgatorii, & hæres primò institutus existens in ætate valida, florida, & apta filios procreandi, volens eximere eandem hæreditatem à vinculo substitutionis in casu ejus præmorientiæ sine liberis, si ineat concordiam cum Rectore dictæ Ecclesiæ, qua promittat celebrari facere summam Missarum trium millium e. g. infra annum; & Rector Ecclesiæ abdicet, & renunciat omni, & cuicumque juri sibi in futurum competent. super hæreditate prædicta, hujusmodi concordia, est Beneplacito Apostolico confirmanda; uti fuit confirmata prævio voto S. Congregationis Concilii in *Januen. Beneplaciti 5. Septembris 1711.*

3 Secundo, conceditur à Sede Apostolica facultas alienandi bona Ecclesiæ ad effectum restaurandi domum ad ipsam Ecclesiam spectantem, quando domus inevitabilem minatur ruinam, & quando ex illius restauratione evidens provenit utilitas, eo quia Ecclesia recipiat ex illius restauratione majorem annuam pensionem, ut similis facultas concessa fuit à S. Congregatione Concilii in *Bononiens. facultatis alienandi 9. Aprilis 1712.*

4 Tertio, si Abbas, aut Monasterium ha-

beat

beat homines sibi subiectos, & obnoxios tali servitute, ut ipsis decedentibus absque prole, & absque præcedenti dispositione bonorum inter vivos, eorum hæreditates spectent ad idem Monasterium; si inter ipsos, & Monasterium fiat concordia, qua dicti homines promittant solvere Monasterio quolibet anno certam, & congruam pecuniarum summam, & è contra Monasterium promittat liberare dictos homines ab hac servitute; hujusmodi concordia est confirmanda Beneplacito Apostolico cum clausula *si in evidentem*, & cum aliis clausulis solitis, uti de facto fuit confirmata ab eadem S. Congregatione in Gebennen. Beneplaciti 19. Augusti 1713.

5 Quarto; si Ecclesia A e.g. habeat multa bona in uno dominio, ubi existit Ecclesia B; & hæc habeat multa alia bona in altero dominio, ubi existit Ecclesia A; potest inter ipsas fieri transactio, & concordia, qua permutentur ad invicem præfata bona, si ex promiscua horum situatione partim in uno, & partim in altero ex dictis dominiis, grave damnum eadem Ecclesiæ patiantur, & hujusmodi concordia Apostolico est digna Beneplacito, juxta sensum prædictæ S. Congregationis in Bayonen. & Pampilonen. Beneplaciti 13. Martii 1717. Ubi cum Episcopus, & Capitulum Bayonensis Ecclesiæ plurima bona in superiori Navarra sub dominio Catholici Hispaniarum Regis haberent; & è converso ad Priorem, & Conventum Regularium S. Augustini Monasterii Roncevallis Pampilonen. Diœcesis diversa jura, & bona in Navarra inferiori sub dominio Christianissimi Galliarum Regis spectarent; evenit, ut utraque Ecclesia occasione bellorum, quæ inter dictos Reges superiori sæculo exarserunt, plures passâ sit in suis respectivè bonis confiscationes, & invicem jure belli ad represalias devenerit; Hinc Partes saluberrimum inierunt consilium deveniendi ad transactionem, in qua ut causa malorum omnium promiscua situatio bonorum partim in uno, & partim in altero ex dominiis præfatis removeretur, Episcopus Bayonensis, & Capitulum cesserunt Priori, & Canonicis Roncevallis omnia ea bona; & jura (excepta jurisdictione Episcopali quo ad spiritualia) quæ habebant sub dominio Ca-

tholici Regis; Et viceversa dicti Prior, & Canonici ea cesserunt Episcopo, & Capitulo, quæ ad ipsos in dominio Christianissimi Regis spectabant; Quæ concordia fuit ab Eminentissimis Patribus ubi supra confirmata juxta Votum Eminentissimi Barberini, de quo ipse fuit ab eadem S. Congregatione requisitus.

6 Quinto, si bona assignata Cappellaniæ cum onere Missarum concedantur alicui ad meliorandum, nè ex continua eorumdem bonorum deterioratione de die in diem numerus Missarum decreseat, hujusmodi concessio est Beneplacito Apostolico confirmanda, uti resolutum fuit à præfata S. Congregatione in Ulyssiponen. Beneplaciti 31. Julii 1717. ea tamen conditione, ut omissa per annum celebratione Missæ quotidiana bona unâ cum meliorantis favore operis pii liberè devolvantur.

7 Ergo etiam & suprascripta alienatio annuorum scutorum centum ex redditibus Præposituræ facta à Patrono, qui etiam est Præpositus dictæ Ecclesiæ Cathedralis favore hujus Capituli, onere huic adjecto celebrandi qualibet hebdomada unam Missam pro Anima memorati Principis erit Beneplacito Apostolico confirmanda. Ratio est quia hujusmodi alienatio fuit facta à dicto Patrono ex causa meritorum, nimirum ob remunerandum meritum, & beneficium Tituli primi Equitis, quo dictus Supremus Princeps Præposituram decoravit, adeoque alienatio dicitur utilis, & digna, ut confirmetur, cum Prælatus, seu Rector alienare possit res Ecclesiæ pro remuneratione meritorum *ad Text. in cap. Consensus de reb. Eccles. non alienan. ibiq. Barbof. num. 4. & in Authen. Licentiam C. de Episcopis, & Clericis. Tiraquell. in l. Si unquam verb. Donatione largitus num. 27. Gratian. discept. 818. num. 34. tom. 5. Barbof. de offic. & potest. Episcopi par. 4. alleg. 95. num. 62. Turricell. de reb. Eccles. non alienan. cap. 18. num. 17. Ut in simili casu rescriptit sæpe dicta S. Congregatio Concilii in Strigonen. 17. Decembris 1718. me studente apud R.P.D. Lambertinum, ubi cum Eminentissimus, & Reverendissimus Dominus Cardinalis Archiepiscopus Strigoniensis obtinuerit à Sacra Cæsarea Majestate perpetuis futuris temporibus Archiepiscopos Strigonienses decorari titulo, & dignitate Principum*

cipum Sacri Romani Imperii, non ut sibi confuleret, cum Principis Sacri Romani Imperii titulum à suo sanguine obtinuerit, sed ut Ecclesiam suam, suosque in Archiepiscopatu Successores novis cumulare honoribus, ob tanti Principis beneficentiam aliquatenus remunerandam decrevit, ut ex redditibus Mensæ Archiepiscopalis ascendentibus ad annuos sexaginta mille circiter florenos Rhenenses, solverentur quotannis in perpetuum ab Archiepiscopis Strigoniensibus mille floreni Capitulo Ecclesiæ Metropolitanæ, ea imposita lege, ut Canonici celebrare deberent singulis mensibus duas Missas solennes, alteram nempe pro incolumitate Domus Austriacæ, alteram pro refrigerio, & suffragio Animæ suæ, ita tamen ut ex Missis pro incolumitate Domus Austriacæ celebrandis, duæ essent votivæ de Venerabili Eucharistiæ Sacramento cum ejusdem expositione, & ut eo tutius hæc pia voluntas executioni mandaretur, addidit, quod in hypotesi, in qua sui in Archiepiscopatu Successores prædictos mille florenos solvere recusarent, liberum esset Capitulo sine juris strepitu, eorum satisfactionem consequi ex nonnullis decimis ad Mensam Archiepiscopalem spectantibus, nullo alio adhibito iudicio, quam duorum Nobilium Comitatus Nitriensis; Supplicavit proinde pro Apostolica confirmatione, unde proposito dubio in S. Congregatione = *An sit locus confirmationi Apostolicæ* = rescriptum fuit = *Affirmativè juxta modum.*

10 Quæro hic an Rector Ecclesiæ Patronalis unà cum consensu Patroni reducere possit fructus census consignativi ad Ecclesiam spectantis absque Beneplacito Apostolico?

Affirmant *Card. de Luc. de alienat. disc. 6. num. 5. & discept. 14. num. 4. & seq. de censib. & in conflictu legis observat. 201. Carol. Anton. de Luc. ad Ventrigl. in prax. par. 1. annot. 1. §. 2. num. 4. R. P. D. meus Petra ad Constit. Apostolic. tom. 1. fol. 138. num. 88. Monacell. tom. 4. in supplem. ad tom. 2. fol. 151. num. 146. & seqq.*

Negant verò *Ricc. decis. Cur. Archiep. Neapolitana decis. 134. part. 1. idem resfol. 37. part. 2. nu. 4. de Marinis resol. jur. cap. 6. num. 10. & seq. tom. 1. Barus in suo Torcular. Juris resol. 100. per tot Ventrigl.*

in prax. par. 1. annot. 1. §. 2. num. 6.

Quam sententiam negativam amplexa est S. Congregatio Concilii in *Senogallien. Censuum. 2. Julii 1718.* ubi cum quidam Hypolitus ab Officialibus Confraternitatis SS. Sacramenti reductionem obtinuerit fructuum duorum censuum ad rationem quatuor pro centenariò absque Apostolico Beneplacito, rescripsit infrascriptis dubiis, videlicet; Primo = *An Reductio fructuum census sine Beneplacito Apostolico sustineatur in casu &c. & quatenus negativè* = Secundo = *An sit locus revalidationi, & confirmationi contractus Reductionis tam pro præterito, quàm pro futuro* = Ad Primum = *Negativè in casu, de quo agitur* = Ad Secundum = *Negativè quo ad præteritum, reservato jure Hippolyto, agendi contra Priores, qui reducerunt censum, & quo ad futurum arbitrio Eminentiissimi Episcopi* =

ARGUMENTUM.

Patronus alienans bona Ecclesiæ Patronalis contra expressam prohibitionem Fundatoris sub pœna caducitatis, an, & quando privetur Jurepatronatus, & fiat locus substitutioni favore alterius vocati?

SUMMARIUM.

- 1 Patronus alienans bona Ecclesiæ contra expressam prohibitionem Fundatoris sub pœna caducitatis est privatus Jurepatronatus, & factus est locus substitutioni alterius vocati; & num. 21. & 26. Amplia ut num. 2. Intellige, ut num. 8. & 20.
- 2 Scientia prohibitionis alienationis an sit causativa doli?
- 3 Quod Patronus habuerit scientiam prohibitionis alienandi sibi à Fundatore injunctæ, ex quibus colligatur? Vide ibi, & num. 4. & 5.
- 6 Papa non solet derogare foundationibus Beneficiorum præsertim in præjudicium vocatorum.
- 7 Derogare foundationi, & commutare voluntate.